

**Pályázati beszámoló A Gyógypedagógia Fejlesztéséért
Alapítványnak az ELTE BGGYK-n megvalósított „K+F
Inkubátor Pályakezdő Kutatóknak” című tehetséggondozási
pályázat eredményeiről és program tapasztalatainak összegzése
*Csoportos tapasztalatcsere platformok működtetése***

Köszönetnyilvánítás

A K+F Inkubátor Pályakezdő Kutatóknak című tehetséggondozási kezdeményezés nem csupán megerősítette, hanem széles körben ismertté tette az eddig elért eredményeket, és újakat is létrehívott. Mindezek miatt köszönetünket fejezzük ki a Nemzeti Tehetség Program, A hazai és határon túli pályakezdő, kiemelkedően tehetséges fiatalok példaértékű innovációinak támogatása (NTP-PKTF-20) programot kiíró Pályáztatónak és a megvalósításban közreműködő *A Gyógypedagógia Fejlesztéséért Alapítványnak* a szakmai fejlesztési és fejlődési lehetőségért.

Előzetes

A Gyógypedagógia Fejlesztéséért Alapítvány (GYFA) és az ELTE BGGYK – teljes pályázati nevén – „*A hazai és határon túli pályakezdő, kiemelkedően tehetséges fiatalok példaértékű innovációinak támogatása (NTP-PKTF-20)*” című pályázat keretében hangolta össze a Kar különböző műhelyeiben zajló kutatói-fejlesztői, tehetséggondozói és innovációs munkát. A program célja volt a fiatal tehetségek pályaaorientációjának elősegítése, akadémiai haladásának támogatása, és a pályán maradáshoz való motiváció biztosítása is.

Főbb adatok

A pályázati kategória kódja: NTP-PKTF-20

A program címe: K+F inkubátor pályakezdő kutatóknak

A projekt kezdete dátum: 2020. július 1.

A projekt vége dátum: 2021. június 30.

A részprojektek/pillérek

a Fogyatékoságtudományi Doktori Műhely;

a Tudományos Diákkör;

a Mentálhigiénés programelem;

a Nemzetközi programelem.

1 A részprojektek/pillérek működése és eredményei

A megpályázott programok négy különféle területen és négy különféle módszertannal valósultak meg. A programelemek közötti átjárás tipikus volt: az egyes pillérek vezetői, miként több résztvevője is részt vettek más programelemek programjain is.

1.1 A Fogytékosságtudományi Doktori Műhely (FDM) – a doktori tehetséggondozás (kiegészítő tevékenység)

A pillér felelőse Cserti-Szauer Csilla, Drs. volt.

Az FDM 2010-es alapításától kezdve missziójának tekinti, hogy a tudományos közösség erejével önzetlen és közösségi támogatást nyújtson a Műhely tagjainak fokozatszerzéséhez, fejlődéséhez, illetve hogy a fogyatékoságtudományt (Disability Studies) elhelyezze a hazai akadémiai térképen.

A pályázat hatása; a kutatóvá válást támogató program megerősítése: a „doktorim története” sorozat

A „doktorim története” sorozatban négy, már fokozattal bíró FDM-tag (Kondor Zsuzsanna, Sándor Anikó, Kunt Zsuzsanna, Loványi Eszter) és egy, a pályázati program nyomán, és annak szakaszára csatlakozott „külsős”, Dukic Monika, Drs. osztotta meg a doktori folyamattal kapcsolatos tapasztalatait, narratíváit a kutatók közösségével. A doktori és posztdoktori folyamat különböző szakaszában lévő kolléganők betekintést engedtek szakmai és személyes motivációikba, doktori kutatásaik tervezési és kivitelezési folyamataiba, módszertani útkereséseikbe, illetve megosztották egymással sikereiket és nehézségeiket, erőforrásaikat és kihívásaikat is.

Minden [narratívát](#) követett egy 40-60 perces diszkusszió, amely során a hallgatóság feltette kérdéseit, megoszthatta kapcsolódó tapasztalatait – akár már a doktori védése után áll, akár még a doktori iskolába való jelentkezést tervezi. Mindegyik előadó kiemelte a doktori folyamatában a támogató szakmai közösség fontosságának élményét, azt a meghatározó tapasztalatot, hogy a doktori folyamat sikerének egyik garanciája valamennyiük számára egy olyan légkör megtapasztalása, amelyben támogató figyelem szegeződik egymásra – megtisztelő és tiszteletben tartó, motiváló, kíváncsi és vigyázó, s ugyanakkor szigorú és megkövetelő is ez a figyelem: szellemi fegyelmet figyelő és egyben szabadságot biztosító¹.

Az FDM szerepe a kutatóvá válás folyamatában

Fenti módszertani elemek mind azt teszik végső soron lehetővé, hogy olyan magabiztos kutatóvá segítsenek válni, aki tud illeszkedni az akadémiai világ hierarchikus elvárásaihoz, ugyanakkor rendelkezik megfelelő autonómiával és önállósággal ahhoz, hogy doktorként a közösség részévé válva, maga is alakíthassa a rendszer kereteit.

A Műhely e tekintetben is jelentős innovációs potenciállal rendelkezik: az elmúlt években különösen az emancipatív és participatív kutatómódszertan fejlesztésével sikerült olyan

¹ Az FDM működésének részletes leírása a Függelékben található.

eredményeket kimunkálni, amelyek megítélésünk szerint hatással vannak a hazai akadémiai világ fejlődésére.

1.2 A Tudományos Diákköri Konferencia (TDK) programelem – tehetséggondozás az alapképzés és a mesterképzés szintjén

A Tudományos Diákköri Konferencia folyamat mint tehetséggondozó, aktivitási lehetőség, az akadémiai pálya előszobájaként, a fiatal kutatók műhelyekbe illeszkedését támogató és az akadémiai kultúra megismerését célzó tevékenységeket célozza meg.

A pillér felelősei Berencsi Andrea PhD és Horváth Zsuzsanna PhD voltak.

A pillér fő célja online Kari TDK platform kialakítása volt. A struktúra kialakítása, a tartalmi elemekkel való feltöltés és a résztvevők csatlakozása a felület dinamikus jellegéből adódóan folyamatos volt. Az online TDK platform lehetőséget ad a doktoranduszok és pályakezdő kutatók TDK témavezetői lehetőségének megteremtésében, a mentori kvalitások kibontakoztatásában. Az online TDK platform a tudományos életpálya kezdeti szakaszától kezdve tájékoztat a K+F pályázati és támogatási lehetőségekről, valamint lehetőséget ad a hazai és a külföldi programokban résztvevő tehetségek online tapasztalatcseréjére, a KFI hazai és nemzetközi vonatkozásainak megismerésére.

1. ábra Az Online Kari TDK Platform struktúrája

A Kari TDK tevékenység tartóelemei az online platformon belül az alábbi elemekben jelennek meg (1. ábra, lila színnel).

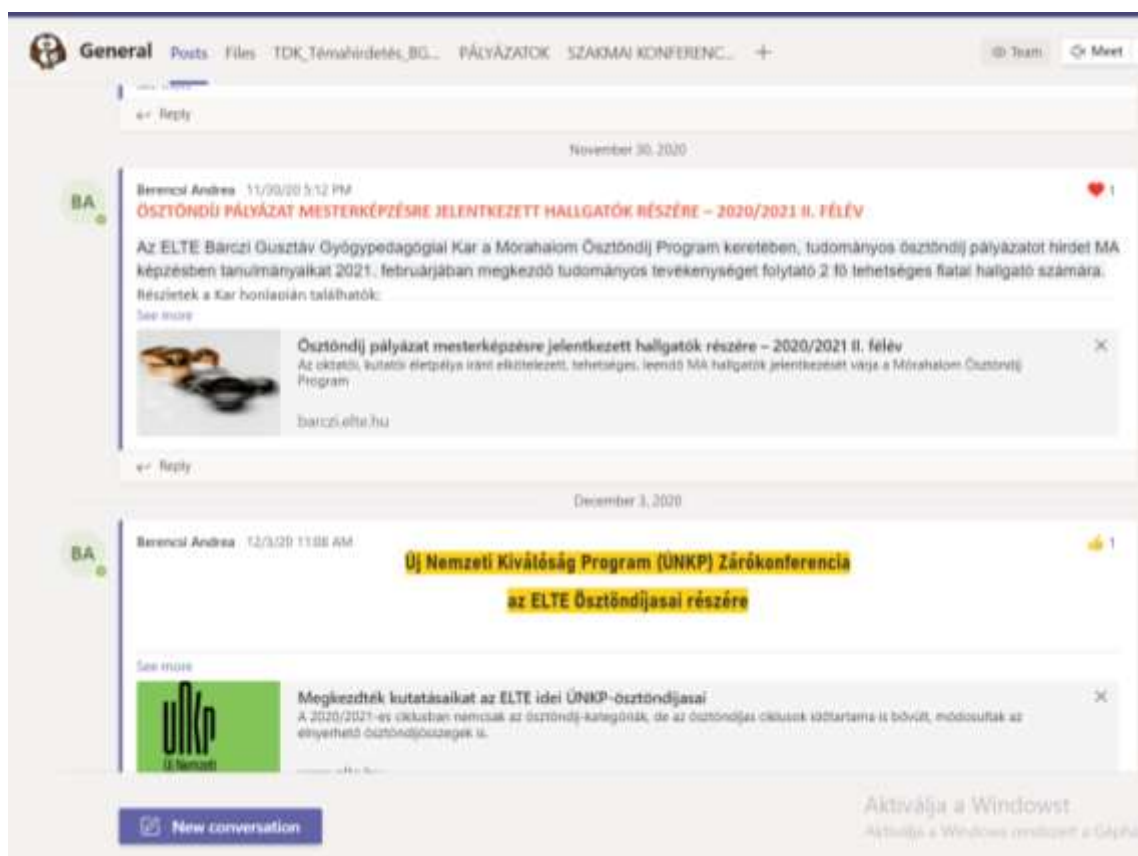
i) A hallgatói kutatás-fejlesztési tevékenység kiindulópontja az ELTE BGGYK-n folyó kutatómunkába való bekapcsolódási lehetőségek megismerése. A Kar Intézetei, és az oktató-kutató kollégák együttműködésével a Karon elsőként hoztunk létre egy digitálisan elérhető és kereshető témalistát, mely a teljes Kari kutatási tevékenységet lefedi 91 témát felsorakoztatva. Ebben téma, témavezető és a kutatásnak otthont adó Intézet alapján tudnak a témák között

választani az érdeklődő hallgatók. A témalista a platformhoz csatlakozott oktató-kutató munkatársak által szabadon szerkeszthető, így egy hosszú távon fenntartható, dinamikus és aktualizált felületet biztosít a kutató-fejlesztő munka minden résztvevője számára.

ii) A tudományos tevékenységet végző hallgatók generációi közötti tudásmegosztást reprezentálja az a *Rezümé-kötet*, amely a XXXIV. OTDK-n bemutatott pályamunkák kivonatait mutatja be a jelenleg kutatómunkát folytató, vagy a kutatómunka iránt érdeklődő hallgatók számára. A kiadványban szereplő összefoglalók és publikációs listák azon felül, hogy a kutatási témákban való orientációt segítik és referenciaként is szolgálnak a készülő pályamunkák elkészítése során, bemutatják azt az ívet, amely a tudományos diákköri tevékenységből kiindulva elvezet a lekorált szakfolyóiratokban való publikációig, a tudományos életpályáig.

iii) Online Kari események, meetingek, konferenciák lebonyolítása a tudományos diákköri tevékenységhez kapcsolódóan. Az eddigi események közül a legnagyobb létszámmal a Kari TDK Konferencia került lebonyolításra (lásd. Kiegészítő elem). A felületen ezen elemnek külön aktualitást ad a Covid-pandémia, melynek következtében mind a Kari mind az országos rendezvény online került lebonyolításra.

iv) A Kari Tudományos Diákköri eseményekről, mint nyílt nap, gólyatábor, közösségi programok szintén a felület nyújt tájékoztatói lehetőséget.

2. ábra A felület elemei az üzenőfallyal

Az aktuális OTDK

A soron következő vagy éppen folyó OTDK-val kapcsolatos információk, aktuális felhívások, követelmények és határidők segítik a felkészülők munkáját és tájékoztatják a TDK folyamat iránt érdeklődőket.

Ennek érdekében **tájékoztató kiadványt** készítettünk, amely bemutatja Tudományos Diákköri munka folyamatát a témaválasztástól az OTDK szereplésig. A kiadvány évente frissül a Kari és az OTDK aktuális eseményeivel és határidőivel. A kiadvány az Online Platformról letölthető és offline is használható a benne szereplő hivatkozások segítségével.

Az üzenőfal

Összesen 40 db hír/bejegyzés és 48 reakció és megjegyzés szerepel az üzenőfalon 2020. szeptember 22. óta, mely heti egy bejegyzésnek felel meg. A bejegyzések tárgya elsősorban az aktuális felhívások, konferencia események és továbbképzési lehetőségek promóciója, a hallgatói aktivitás és fejlődés támogatása (2. ábra). Az üzenőfalon megjelenő promóciók a Kar és a Hallgatói Önkormányzat felületein is becsatornázásra kerültek, így a HÖK honlapján és Facebook oldalán is megjelennek, eljutva az Online Platformhoz még nem csatlakozott hallgatókhoz is.

Pályázatok

A hallgatói ösztöndíjpályázatok és továbbképzési lehetőségek visszakereshető módon való rögzítése segíti az újonnan csatlakozó hallgatók orientációját a rendszeres/visszatérő ösztöndíjlehetőségekről, segítve ezzel a kutatás-fejlesztési folyamatok tervezését.

Szakmai konferenciák

Az aktuális konferencia felhívások mellett a szakterülethez, illetve a tehetséggondozás fórumaihoz kapcsolódó konferenciák és workshopok visszakereshető módon való rögzítése segíti az újan csatlakozó hallgatók orientációját, a K+F partnerek egymásra találását, a folyó együttműködések számára a disszeminációs lehetőségek tervezését.

Kiegészítő tevékenység: TDK konferencia megrendezése

A kari Tudományos Diákköri Konferencia az akadémiai pálya iránt érdeklődő alap- és mesterképzésben tanuló gyógypedagógus hallgatók számára kínál támogatási lehetőséget bekapcsolódni a kari kutatási műhelyek munkájába, valamint kilépni az országos kutatási térbe.

1. táblázat: A Konferencián bemutatott témák és dolgozatok

Pályázó hallgató	Kutatott téma	Témavezető
Tolner Veronika	Felsőoktatásban és felnőttképzésben tanuló hallássérült személyek digitális kommunikációja a koronavírus-járvány idején	Nagyné dr. Schiffer Csilla
Szudki Osayma	Egy inkluzív modern tánckurzus módszertani konzekvenciái és résztvevői megítélése	dr. Horváth Zsuzsanna, dr. Lénárt Zoltán
Kneifel Áron	Az univerzalisztikus emberi méltóság elméletek szerepe a gyógypedagógusok munkájában	dr. Sándor Anikó, dr. Maléth Anett

A házi konferencián induló Hallgatók *Tolner Veronika, Szudki Osayma és Kneifel Áron* a zsűri döntése alapján mindhárman továbbjutottak az országos fordulóra, a 35. OTDK-ra. A Konferencián bemutatott pályamunkák és a Hallgatók előadásai iránt kiemelkedő volt az érdeklődés: 27 fő volt jelen a Teams eseményen.

„A hazai és határon túli pályakezdő, kiemelkedően tehetséges fiatalok példaértékű innovációinak támogatása” c. kiíráshoz (NTP-PKTF-20) a TDK programelem vállalásai sikeresen teljesültek: elkészült és azóta is aktív felhasználású az ELTE BGGYK Tudományos Diákkörének online platformja. Továbbá a kari TDT sikeresen megszervezte és megtartotta 2020 őszén a kari TDK konferenciáját, így hallgatóink a 35. OTDK-ra nevezhettek.

A továbbiakban, 2020/2021 tavaszán a kari TDT és a témavezetők a Hallgatókat felkészítették a 35. online OTDK-ra (2021 tavasz). Az online platform funkcióinak és felhasználói körének bővítése céljából, a 2020/2021 tanév tavaszán - a pályázatban megjelölt feladatokon túl - a képzési szinteken átívelő Online TDK Workshopot szerveztünk a Kar jelenlegi és korábbi, azóta oktatói életpályára lépett hallgatóinak bevonásával. További tervek között szerepel az ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskola Gyógypedagógiai programjában résztvevők bevonása a platformhoz kapcsolódó K+F tevékenységbe.

3. ábra: A Teams-esemény screenshotja

1.3 A mentálhigiénés programelem/pillér eredményei

A K+F inkubátor pályakezdő kutatóknak című pályázat lehetőséget biztosított a doktori fokozattal rendelkező, illetve doktori folyamatban lévő fiatal munkatársaknak arra, hogy mentálhigiénés szakmai képzésben is részt vegyenek.

A programelem felelőse Dr. Billédi Katalin munka- és szervezet szakpszichológus volt.

Konfliktus- és frusztrációkezelés programelem

E programelem a „K+F inkubátor pályakezdő kutatóknak program” keretén belül a fiatal kutatók mentálhigiénés támogatására (stressz, konfliktus- és frusztrációkezelés) fókuszált. Cél a kutatói lét hatékonyságának fokozása a nehéz, feszült, stresszel teli helyzetek eredményes, konstruktív kezelésének erősítésével, a személyes hatékonyság fokozásával, az ehhez

kapcsolódó önreflektív munkamód támogatásával. A programelem célja az is, hogy rugalmasan alkalmazkodjon a résztvevő fiatal kutatók felmerülő igényeihez.

A programelem témája

Fiatal kutatók mentálhigiénés támogatása (stresszkezelés, konfliktus- és frusztrációkezelés)

A programelem formája, típusa

Online képzés csoportos tréning (képességfejlesztő csoport) formájában, igény szerint egyéni konzultációval kiegészítve.

A programelem módszertana

tréning; *counselling*.

A programelem eredményei

Tudatosabb, magabiztosabb helyzetkezelés (feszültségkezelés, együttműködés)

A programelem időpontja

A programelem 2021. május 06. – június 25. között valósult meg *a jelentkezőkkel egyeztetett időpontokban*.

A tevékenység helyszíne

ELTE BGGYK MS Teams online, illetve a záró alkalom jelenléti találkozás a járványügyi helyzet javulása következtében

A tevékenység óraszám

30 óra

Résztvevők száma

8 fő

A programelem megvalósításának előkészületei

Toborzás

A Kar valamennyi fiatal, 36 év alatti (doktori fokozattal rendelkező, illetve doktori folyamatban lévő) munkatárs egyéni megkeresése megtörtént.

Visszajelzés, érdeklődés

Szinte valamennyi kolléga viszontválasszal reagált és érdeklődését fejezte ki. Akik most nem tudtak bekapcsolódni a felajánlott programba, az okot is megjelölték. Főbb okok: túl sok elfoglaltság mellett ezt már nem tudják vállalni, gyermek mellett még szabadságukat töltik és aktuális betegség.

Mentálhigiénés szakmai program

A mentálhigiénés szakmai programelem egy, a fiatal (doktori fokozattal rendelkező, illetve doktori folyamatban lévő) munkatársaknak szóló szakmai program. A program a fiatal kutatók mentálhigiénés támogatását tűzte célul, lehetőséget adva a stresszel teli helyzetek megvitatására, konstruktív kezelési lehetőségek erősítésére stb.

A főbb megvitatott témák

1. *alkalom* – megalakulás: a csoport figyelmet és energiát fordított a keretek megbeszélésére, a szabályok tisztázására, a főbb érdeklődési témák összegyűjtésére és ismerkedésre. ☐
2. *alkalom* – stresszhelyzetek: a beszélgetés kiinduló témája a stresszhelyzetek és azok jellemzői voltak, majd megtörtént ezek hatásának megvitatása, az egyéni életre, tapasztalatokra vetítése.
3. *alkalom* – stresszreakciók és megküzdés: megvitatásra került, hogy tudjuk a stressz okozta feszültséget, negatív érzelmeket hatékonyan csökkenteni.
4. *alkalom* – problémamegoldó megküzdési stratégiák: a stressz hatékony kezelésében kiemelt, hogy a feszültség forrását szüntessük meg, így a beszélgetés ennek gyakorlatáról, illetve lehetőségeiről szólt.
5. *alkalom* – időmanagement: a saját életünk hatékony szervezéséről szóló beszélgetést az időgazdálkodási mátrix megvitatása köré építve bontottuk ki.
6. *alkalom* – a hatékony működést akadályozó gondolatok: a megvitatás a kognitív pszichológia alapjaira épült.
7. *alkalom* – kiégés: a program, a beszélgetések komplexitása a kiégés témakör megvitatásában valósult meg.
8. *alkalom* – elvárások: a beszélgetés az önértékelés, az elvárások, a maximalizmus témaköreit érintette.
9. *alkalom* – programzárás: a csoport figyelmet és energiát fordított a tanulságok megfogalmazására, a program értékelésére, a folytatás lehetőségének megvitatására.

1.4 A hazai és határon túli pályakezdő, kiemelkedően tehetséges fiatalok példaértékű innovációinak támogatása (kiegészítő tevékenység)

A programelem célja

Kiemelkedő jelentőséggel bírt a mentorok és tehetségek közötti kapcsolatok erősítése, és az informálisan jelen lévő peer to peer (kortárs) támogatásnak a bátorítása a TDK munkában résztvevő hallgatók, doktoranduszok vagy a pályakezdő kollégák között.

Megvalósítása során különös hangsúlyt fektettünk a hazai és a határon túli szereplők közötti tapasztalatcserére.

A program felelőse Dr. Fazekas Ágnes Sarolta (ELTE BGGYK, FOTRI) volt.

A programelem kivitelezése:

hazai és határon túli együttműködést támogató workshop megvalósításával történt.

A program 2021.04.23. péntek 14:00-17:00 óra között zajlott (ennek előkészítő egyeztetését 2021. 03. 22-én tartottuk.)

A programelemet meghatározó szempontok, alapelvek:

- tudományosság átívelő szerepe
- „semmit rólunk, nélkülünk” elv érvényesülése
- jelentőségteljes részvétel
- a hozzáférést, részvételt biztosító feltételek, környezet kialakítása

A programelembe bevont szereplők

Az ELTE BGGYK és a határon túli felsőoktatási intézmények kiemelkedő szakmai aktorai voltak, akik a hallgatókkal, fiatalokkal és a releváns szakmai szervezetek résztvevőivel való

közös munkát, a jó gyakorlatok megosztását, illetve a szakmai együttműködések kialakításának támogatását részesítették előnyben.

A programelembe bevont további szereplők (közreműködők, vendégek) felsőoktatási intézmények, hallgatói szervezetek, szakmai szervezetek:

- ELTE BGGYK oktatók, kutatók
- hallgatói szakmai szervezetek (ELTE, HÖÖK)
- ELTE szakkollégiumok
- hallgatói szakmai közösségek
- ELTE BGGYK Műhelyek,
- ELTE BGGYK szakmai, szervezetek
- ELTE és ELTE BGGYK ALUMNI hálózat
- ELTE International Alumni Chapter
- Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete

Határon túli felsőoktatási intézmények, hallgatói szervezetek, szakmai szervezetek:

- Romániai Magyar Gyógypedagógusok Szövetsége
- Kolozsvári Protestáns Teológia
- Kozmutza Flóra Iskola,
- Babes-Bólyai Tudományegyetem
- Partiumi Keresztény Egyetem Neveléstudományi Intézete
- Nyitrai Közép-Európai Tanulmányok Kara, ezen belül működik a Pedagógusképző Intézet
- Selye János Egyetem,
- Újvidéki Egyetem
- Dragomanov Nemzeti Pedagógiai Egyetem (Kijev)
- Comenius Egyetem
- Nagyszombati Egyetem
- Eperjesi Egyetem
- Comenius University in Bratislava
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
- Munkácsi Humán Pedagógiai Főiskola
- Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem
- Ungvári Nemzeti Egyetem
- Szabadkai Óvóképző Főiskola

A programelem hosszútávú célja volt a szakmai együttműködések fenntartása és egy határokon átvívelő szakmai közösség kiépítésének megalapozása.

Előkészületek

A pályázati programelemért felelős csapat előkészítette

- a workshop szakmai tartalmát
- a workshop megvalósításához szükséges logisztikai, technikai elemeket
- a bevont szereplők, vendégek és a hozzáférést, részvételt biztosító támogató szereplők körét

Előzetes egyeztetés: a szakmai tartalom kialakítása során, 2021. 03. 22-én előzetes online egyeztetésre került sor a workshop megvalósításáról a GYFA és az ELTE BGGYK vezetésével, Dr. Aáry-Tamás Lajos az Oktatási Jogok Biztosával, a pályázati programelem előkészítésében résztvevő szereplőkkel és több határon túli egyetemmel közösen.

A 15 mérföldkő - A program előkészítésének mérföldkövei

1. A szakmai tartalommal kapcsolatos előkészítő egyeztetések – pályázati csapat
2. A programba bekapcsolódó szereplők (közreműködők, vendégek) feltérképezése
3. A szakmai program előkészítése
4. Előzetes egyeztetés (2021.03.22.) a GYFA és az ELTE BGGYK vezetésével, Dr. Aáry-Tamás Lajos az Oktatási Jogok Biztosával, a pályázati programelem előkészítésében résztvevő szereplőkkel és több határon túli egyetemmel közösen.
5. 2021.03.22. megbeszélést követő lépések, tervek a közreműködő szereplőkkel
6. A közreműködők, résztvevők számára szemelvénygyűjtemény előkészítése, irodalomcsokor gyűjtés
7. A programmal kapcsolatos kommunikációs terv és disszeminációs terv előkészítése
8. Előadók, párhuzamos szekciók témavezetői, házigazdák és közreműködő hallgatók felkérése
9. Önkéntes demonstrátorok felkérése
10. A programhoz történő hozzáférést és részvételt biztosító elemek előkészítése
 - o előzetes regisztráció & szükségletfelmérés (hozzáférést és részvételt biztosító kérdések is, valamint a szakmai tartalommal kapcsolatos aggodalmak, elvárások, remények felmérése)
 - o technikai feltételek, akadálymentesség figyelembevétele, tesztelése
 - o feliratozó kollégákkal kapcsolatfelvétel és szakmai egyeztetés
 - o önkéntes demonstrátor hallgatókkal egyeztetés
 - o akadálymentes, az interakciót támogató felület létrehozása (JAMBOARD)
 - o Közreműködők, vendégek számára előzetes anyagok megküldése
 - o Belépés a ZOOM felületre
 - o Feliratozás biztosítása
 - o A program felépítése és a feladatokhoz tartozó útmutatók ismertetése
 - o A program vizuálisan is követhető egy úgynevezett online flipchart-on, (JAMBOARD)
 - o Több jelentkezőnk kérésére elérhetővé tettük Word dokumentumban a program felépítését és a programpontokhoz tartozó útmutatókat.
11. Program hirdetés & népszerűsítés, disszemináció
12. A program facilitálásának előkészítése, az egyenlő esélyű hozzáférést biztosító interakció biztosítása
13. Programot lezáró levél (utókommunikáció, program értékelése, visszajelzés a résztvevőktől elégedettségi felmérés, szemelvény)
14. A közreműködő hallgatók, önkéntes demonstrátorok számára igazolások kiállítása
15. Programelemet záró beszámoló

Az interaktív workshop előkészítése

A párhuzamos szekciókhoz kapcsolódó előkészületek:

A beszélgetés elején, témához illeszkedő, rövid energizáló feladat, ismerkedés

Az előzetes igényfelmérés alapján interaktív elem/ feladat a program folyamán

Gyakorlati/ interaktív elemek, élménybeszámolók tapasztalatszerzés participatív elemek,

A szakmai vezetők kérdések, kialakított vezetőfonal mentén dolgoznak a csoportokkal

egy referens – aki összefoglalja a csoportos beszélgetés főbb elemeit, eredményeit

A közös terekhez kapcsolódó előkészületek

Csoportok visszatérése a közös térbe és a referensek összefoglalója

közös beszélgetések

Hálózatosodás, együttműködés lehetőségeihez kapcsolódó előkészületek

Adott területek mentén közös gondolkodás – World Café módszer

Hálózatosodásról szóló záródokumentum “Közös nyilatkozat” együttműködési szándék kifejezése.

Reflexiók, záró gondolatok, köszönethez kapcsolódó előkészületek

Nem-formális oktatás módszerei segítségével a program értékelése

2 A részprojektek kommunikációja és további eredményei

2.1 Példák az FDM kommunikációs aktivitásairól

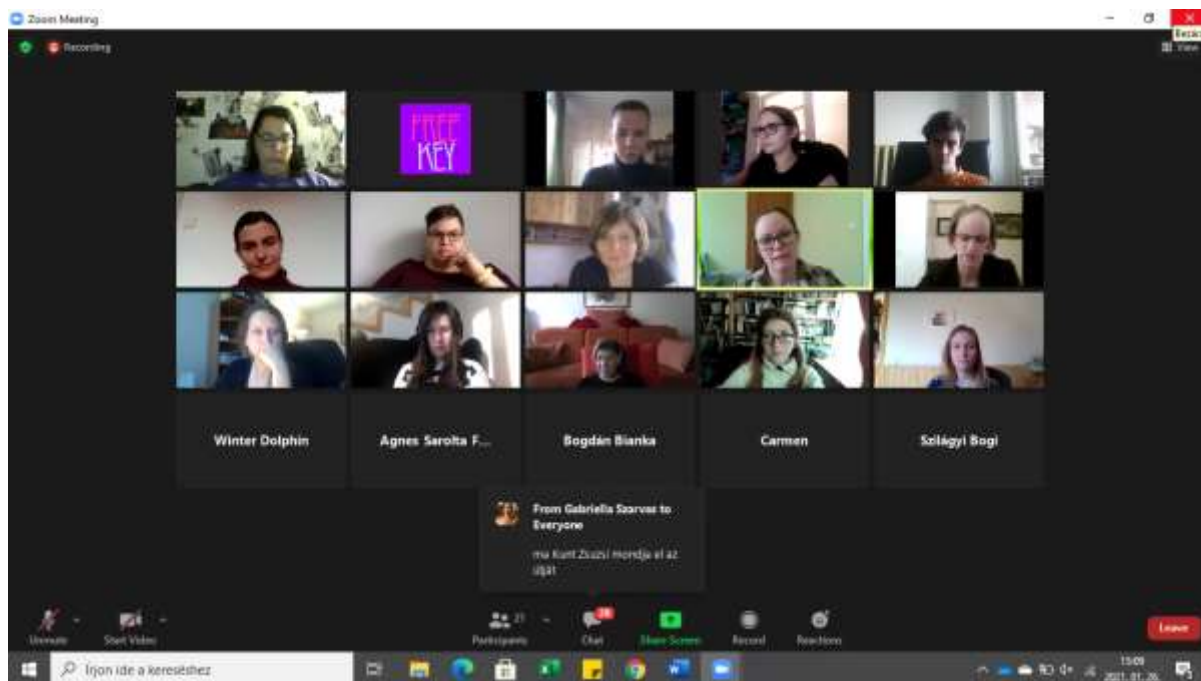
A Fogyatékoságtudományi Doktori Műhely a „doktorim története” sorozata azt a célt szolgálta, hogy a tehetséggondozó aktivitások körét a személyes narratívák megosztásával és az abból való tapasztalás lehetőségével bővítse. Ehhez a célhoz igazítottuk a kommunikációs tervet is, ahol elsősorban a klasszikus PR eszközeivel igyekeztünk a sorozatba bekapcsolódó fiatal kutatók körét szélesíteni, a hálózatot erősíteni.

Az FDM tagjait a sorozat célját, tartalmát bemutató meghívóval aktivizáltuk. Áttekintettük az ELTE PPK NI Gyógypedagógiai Alprogram résztvevőit és telefonhívással, valamint személyre szóló meghívóval igyekeztünk bevonni őket.

Gondoltunk azokra a már fokozattal rendelkező fiatal kutatókra is, akik az FDM tagjai, de gyermekvállalás miatt az elmúlt időszakban nem tudtak aktívak lenni a Műhelyben. Személyes beszélgetések során tártuk fel, hogy miképp tudjuk őket újra bevonni a diskurzusba. Ilyen tényező volt például az online jelenlét, amely lehetővé tette, hogy kisgyermekes szülők is bekapcsolódjanak.

A kutatói pályára készülő, de doktori tanulmányokat még nem folytató tehetséges fiatal kollégáinkat szintén személyes kapcsolatok által hívtuk meg és aktivizáltuk.

A sorozatba a 35 év alatti korosztályból 25 fiatal kutatót vontunk be. Alább, a program FDM-elemének néhány képi illusztrációja látható.

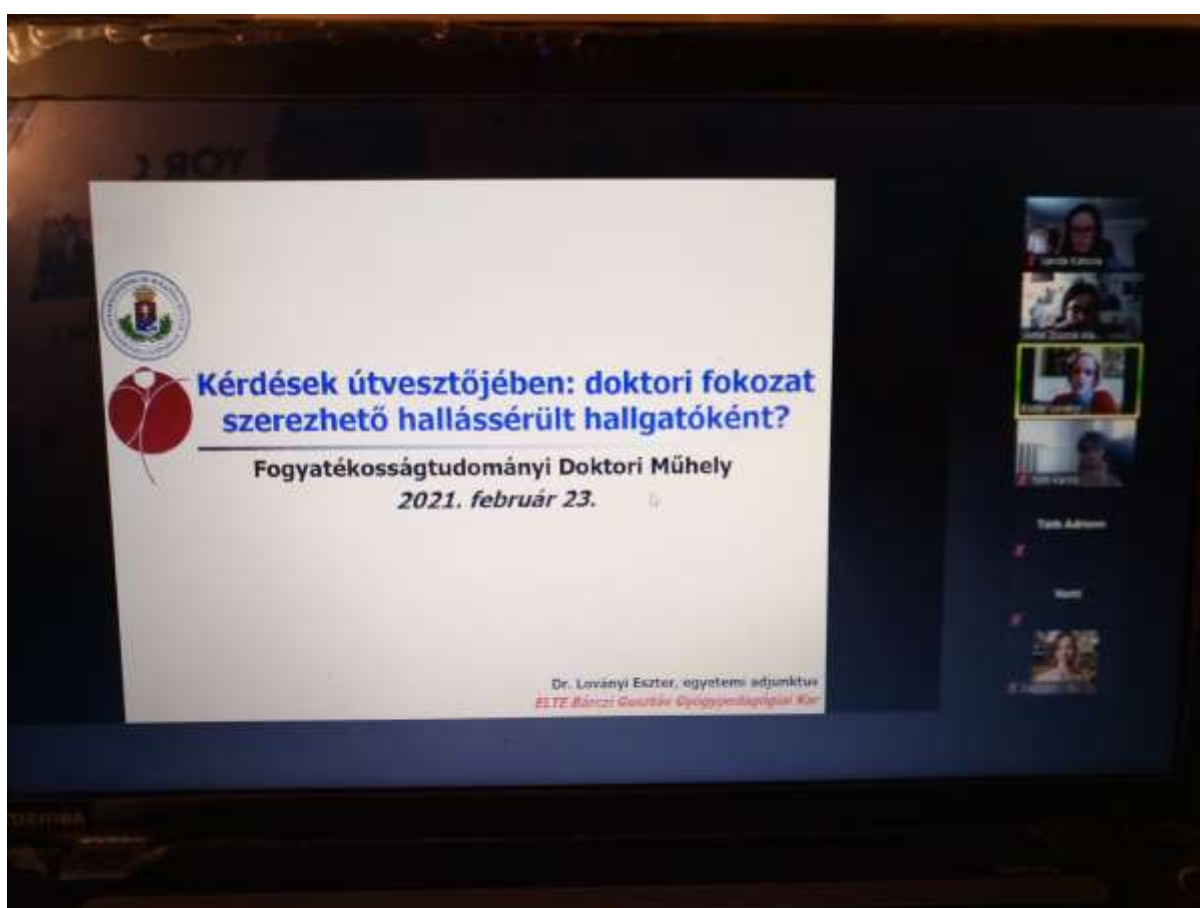
4. ábra: a résztvevők egyik csoportja

5. ábra: a résztvevők másik csoportja

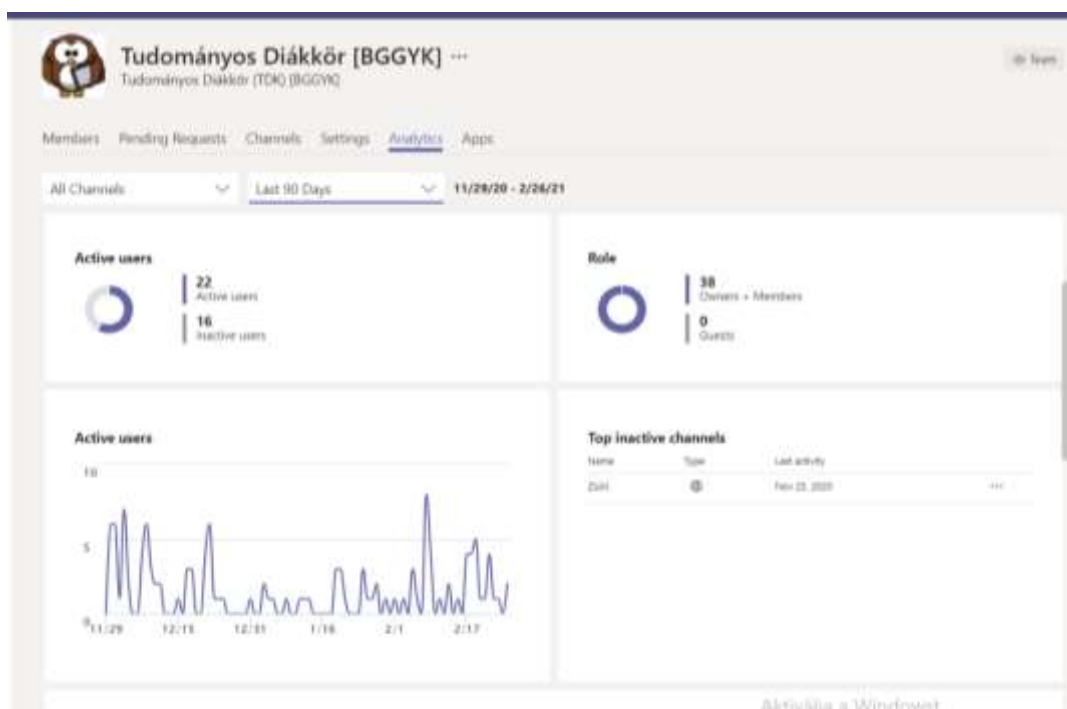

6. ábra: Dukic Monika prezentációjának részlete

7. ábra: Loványi Eszter prezentációjának részlete

2.2 Példa a TDK-programelem disszeminatív működésére

8. ábra Az Online Kari TDK Platform felhasználóinak 90 napos aktivitása a 2020.11.29-2021.02.27-ig tartó reprezentatív időszakban.

A platform résztvevőinek vállalt indikátorszámát meghaladva, a platformnak jelenleg 5 szerkesztője és 84 feliratkozott felhasználója van, akik a Kar hallgatói és oktató-kutató munkatársai közül kerülnek ki. A 3. ábra egy reprezentatív időszakban 2020.11.29-2021.02.27 között mutatja a platform tagjainak aktivitását az akkori 34 felhasználó mellett. Az időszak nem foglalja magába a nagy forgalmat generáló Kari TDK Konferencia és Online Kari TDK Workshop időszakát. Az online platform előnye, hogy egy-egy esemény vendégeként az ELTE polgárok mellett, intézményen és határokon átvívelő együttműködésre is lehetőséget ad.

2.3 A mentálhigiénés programelem működésének néhány következtetése és két képi példája

Mit tanultatunk/nyertünk a pályázat által?

A programelem elősegítette a célul kitűzött mentálhigiénés folyamat elindítását, a stressz és stresszkezelés témakörének széleskörű elemzését, személyes szintű átgondolását, tudatosítását. A folyamat során lehetőség adódott az önismeret mélyítésére, ami több területen, pl. a doktori folyamatban segítséget jelenthet. A nehézségek megfogalmazása a változtatás alapját képezhetné. A résztvevők érzelmi és gondolati támaszt nyújtottak egymásnak, a sorsközösség érzése erőforrásként jelent meg. A program egyben hozzájárult a kollegiális kapcsolatok erősítéséhez.

Lesz-e folytatás?

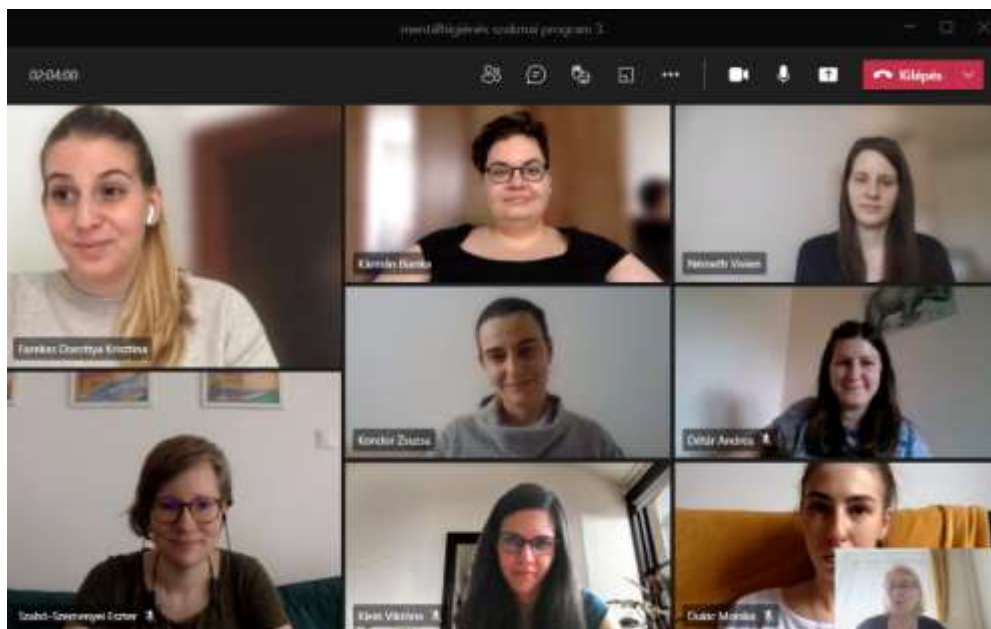
A folytatásnak elvi lehetősége egy „lazább” szerveződésben megvan. Reális lehetőség lenne egy ritkább, de rendszeres találkozás, ahol egyes témák mélyebb feldolgozása is megtörténhet. Ez a tematikus beszélgetéssorozat stabilizálni tudná a programban elért eredményeket.

A Kar számára milyen előnyökkel járt a pályázat megvalósítása?

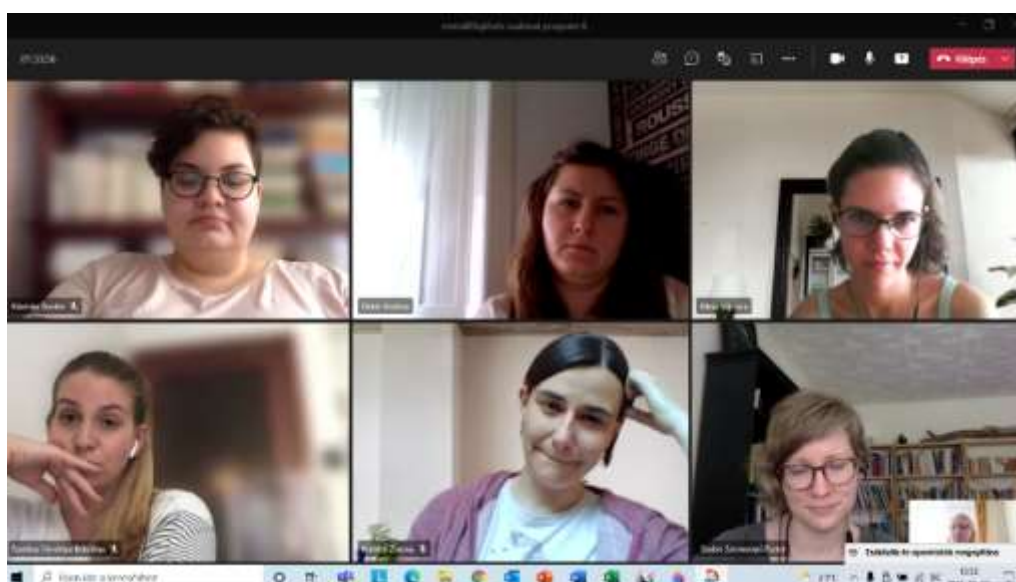
A munkatársak mentálhigiénés támogatása egy kiemelt szempont. Tudatosabb, magabiztosabb, cselekvőképesebb munkatársak az egész szervezet működésére is kihatnak. A Kar számára egyértelmű haszonnak az tekinthető, ha ez a folyamat hosszabb távon tudna működni. Megfontolandó a doktori folyamatba újonnan belépő kollégáknak is felajánlani ezt a lehetőséget. Így a doktorandusz hallgatók felvértéződhetnek olyan készségekkel, amik segítik őket a doktori folyamatban. Egy ilyen program növelné az oktatók közötti kapcsolatok intenzitását, elősegítené a szakmai együttműködések megvalósulását.

Volt-e nehézség a pályázat megvalósítása során?

Egy jelentős nehézség a mindenkinek megfelelő időpontok egyeztetése. (Ami maga is stresszforrás az életünkben.)

9. ábra: a 3. alkalom

10. ábra: a 6. alkalom

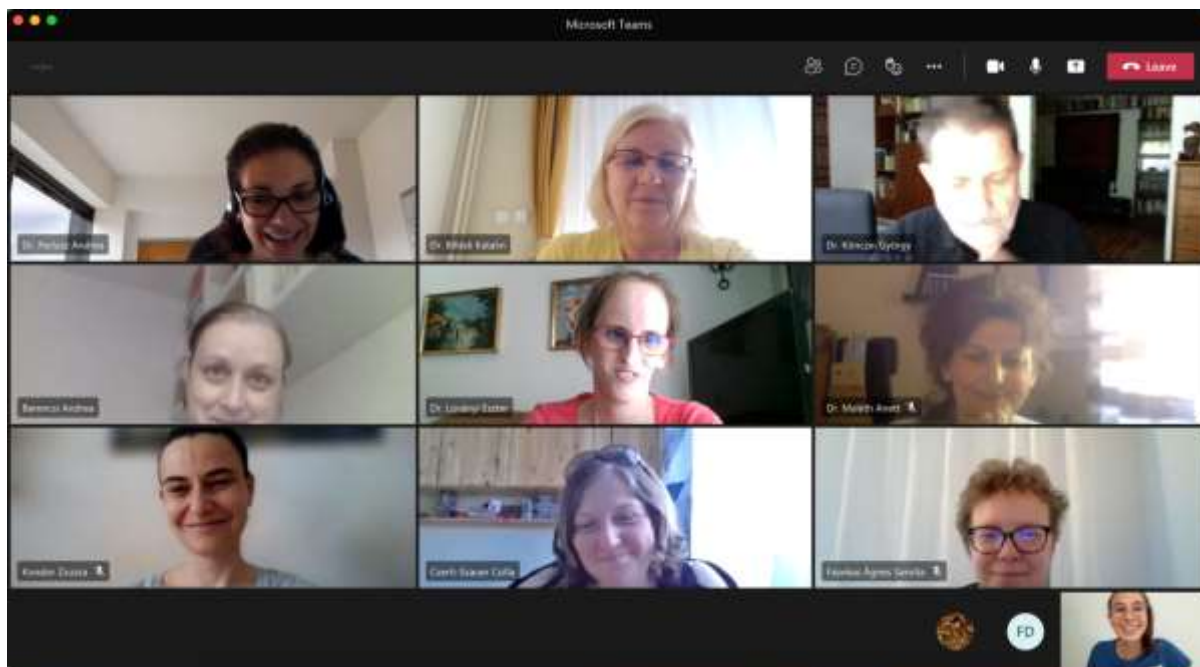
2.4 A nemzetközi programelem eredményeinek közzététele

Ezt a programelemet tapasztalatértékelő és tapasztalattmegosztó workshop zárta. A workshop 2021. június 17-én 15 órától zajlott. A programelemek vezetői mellett több érdeklődő is részt vett rajta. A munka során minden programelem képviselője és a résztvevők megosztották egymással a tapasztalatokat, összegezték az egész pályázat tanulságait.

A workshoppal kapcsolatosan az alábbi kommunikációs felületeken jelentek meg hírek²:

<http://elteonline.hu/tudomany/2021/05/05/vegre-egy-workshop-ami-nemcsak-neveben-az-a-barcsi-gusztav-gyogypedagogiai-kar-programjan-jartunk/>
<https://www.elte.hu/content/kutatasfejlesztes-tehetseggondozas-innovacio.e.13536>
<http://barcziok.elte.hu/a-hazai-es-hataron-tuli-egyuttmukodest-tamogato-workshop/>
<https://www.facebook.com/events/219912819928947>
<https://barczi.elte.hu/hataron-tuli-egyuttmukodes>
<https://www.hobbyradio.hu/hazai-es-hataron-tuli-egyuttmukodest-tamogato-workshop/>
<https://barczi.elte.hu/hataron-tuli-workshop-2021>
<http://elteonline.hu/tudomany/2021/05/05/vegre-egy-workshop-ami-nemcsak-neveben-az-a-barcsi-gusztav-gyogypedagogiai-kar-programjan-jartunk/>
<https://www.elte.hu/content/kutatasfejlesztes-tehetseggondozas-innovacio.e.13536>

2.5 Az egész programot a kulcsszereplők részvételével zajlott kerekasztalbeszélgetés zárta³

11. ábra: a kerekasztalbeszélgetés screenshotja

² A linkeket a programelem kapcsán folyamatosan gyűjtöttük. (Elképzeltető, hogy egyes aktuális tartalmak ma már nincsenek fent a világhálón).

³ A kerekasztalbeszélgetés eredményei kivétel nélkül említésre kerülnek a jelen pályázati beszámolóban.

Függelék

A pályázati programban megvalósított tevékenységek néhány további összefüggése⁴

Az FDM működésének részletes leírása

A Műhelyben készülő doktori értekezések a fogyatékoságtudomány mellett a szociológia, a szociálpolitika, az antropológia, a jogtudomány, a kultúratudomány, a neveléstudomány és a gyógypedagógia tudományterületein íródnak.

A Műhely közel negyven tagból áll, akik együttes, műhelyszerű formában havonta egy alkalommal, átlagosan 3-3 órányi időben dolgoznak, de az egymás kutatómunkájának támogatása egész évben folyamatosan zajlik. Az összejövetele alkalmakon a kutatási tervek, elmélyült módszertani elképzelések és kutatási részbeszámolók megvitatására, a fogyatékoságtudomány legfrissebb szakirodalmainak közös átgondolására, valamint az egyéni kutatói narratívák végig vételére van mód. Lehetőséget teremt továbbá a doktori folyamathoz szükséges mérföldkövek tét nélküli „kipróbálására” egy kritikus, baráti közegben. A műhelyviták, védések, doktori konferenciák előtti bemutatók lehetőséget biztosítanak nemcsak a tartalmat, hanem az előadói stílust illető visszajelzések beépítésére is.

A Műhely tagjainak, mentorainak, vezetőinek számos publikációja jelent meg, itthon és külföldön. Ezekben is megmutatkozik a Műhely tagjainak közös munkája és egymásra gyakorolt szellemi hatása. Több közös interdiszciplináris kutatásnak is bölcsője a Műhely, így például két ízben is lehetőséget kapott a csoport több tagja arra, hogy a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (OTKA) programjaiban részt vegyen. Egyéni szinten több sikeres doktoranduszi és posztdoktori pályázat kötődik a csoporthoz.

A Műhelyt Könczei György egyetemi tanár alapította. Néhány éve Katona Vanda PhD, docens és Sándor Anikó PhD, adjunktus vezetik. A jelenlegi vezetők mindketten a Műhely „neveltjei”, 2017-ben és 2019-ben szerezték a doktori fokozatukat. Jelenlegi szenior tevékenységük habilitációs szint elérését is előkészíti. 2012 óta a vezetésnek mindig része egy doktorandusz növendék is, aki a koordinációt, adminisztrációt segíti. Ez a módszertani elem a tehetséggondozás szerves része: mindkét korábbi szereplő a Fogyatékoság és Társadalmi Részvétel Intézet munkatársa lett, jelenleg szenior kutatók. A staféta jelenleg Rékasi Nikolett, Drs kezében van, aki az ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskolájának hallgatója.

Tehetséggondozás még szélesebben értelmezve

A Műhely a klasszikus tehetséggondozási feladatok mellett missziójának tekinti a fogyatékosággal élő személyek támogatását is. Ők azok, akik jellemzően nehezített, akadályokkal teli pályán végzik az iskolai karrierjüket és a statisztikai adatok alapján, szignifikánsan alacsonyabb arányban kerülnek be az egyetemi, majd doktori képzésbe. A jelenlétük a Műhelyben minden szinten gazdagítja a diskurzust, ugyanakkor már a doktori

⁴ A Függelék a pályázati beszámolóban leírt eredmények, bemutatott tevékenységek további kiegészítő elemeit tartalmazza.

képzésbe kerülés előtt is lehetőséget biztosít számukra, hogy egy tkp. tét nélküli közegben fejlesszék a kutatási terveiket és előadói készségeiket.

Ezt támogatandó, 2019-ben tudatosan elkezdett kiépülni az FDM-nek az a lába, amelyik mesterszintű oklevéllel rendelkező, még nem doktorandusz hallgatók számára enged betekintést-belépést az akadémiai világba. A program sikerességét jelzi, hogy van, aki azóta kitartóan tagja a közösségnek, ugyanakkor olyan személy is volt, aki az elvárásokat jobban megismerve, egyelőre úgy döntött, hogy más utat választ a karrierje fejlesztése érdekében.

Módszertani szempontok a kutatóvá válás narratívájának keretezéséhez

A biztos, elfogadó közeg

Az FDM legfontosabb módszertani pillére, hogy egy olyan elfogadó, biztonságot adó közeget teremtsen, amiben a doktoranduszok, fiatal kutatók nem félnek megnyilvánulni, új, ismeretlen terepeken kipróbálni magukat. Ez mindennek az alapja és az új tagok befogadásának legfőbb feltétele. Az erősen hierarchizált akadémiai közegben számos ponton találkozhatnak a kezdő kutatók kemény kritikai visszajelzésekkel, amelyek a tapasztalataink szerint akár több évre is visszavethetnek, elbizonytalaníthatnak hallgatókat, ha azok nincsenek megfelelően felkészülve erre a kihívásra.

A Műhelyben soha nem kötnek kompromisszumot a szenior kutatók a tudományos minőséget illetően, azonban mindig olyan térben hangzanak el az észrevételek, amelyek konstruktív előrehaladást tesznek lehetővé.

Szenior kutatói tapasztalat, mentorálás és peer support

A kutatóvá válás folyamatában rendkívül fontos a már doktori fokozattal rendelkező kollégák támogatása, akik saját tapasztalataikkal segítik a folyamat kezdetén álló szereplőket. A Műhely egyedisége, hogy a kutatói pálya minden egyes fokozatát reprezentálja valamelyik szereplő: MTA doktor, habilitált professzor, PhD fokozattal rendelkező kolléga és doktorandusz, mind egyenrangú tagjai a csapatnak.

Ugyanakkor célszerű megőrizni és gondozni a peer elemet is, mert rendkívül megerősítő és felhatalmazó, ha a pálya azonos szakaszán álló kollégák tudják egymást támogatni a tapasztalataikkal. Ez részben szakmai, másrészt, ugyanolyan lényeges elemként, érzelmi támogatást is jelenthet. Különösen a munka-magánélet egyensúly megteremtése vagy a megfelelő idő és tér felszabadításában adhatnak egymásnak hasznos segítséget a tagok.

A Műhelyben dolgozó doktoranduszok esetén már magasan képzett, okleveles szakértőkről van szó, akik kétség nélkül rendelkeznek azzal a szakmai felkészültséggel, amellyel tartalmi és módszertani tanácsokat tudnak egymásnak adni.

Kutatói narratívák megosztása

A műhelymunka akkor tudja a legjobban kifejteni támogató jellegét, ha a tagok a szakmai identitásuk mellett a személyes bevonódásuknak is teret engednek. A kutatóvá válás mindkét elemet tartalmazza, ezért egy ilyen biztos térben ennek érdemes teret engedni. A Műhely célzottan alkalmazza a narratívák, élettörténetek módszerét, amivel jobban megismerik egymást és saját magukat a tagok. Ez segíti a saját kutatói önreflexió, pozíció megtalálását is és lehetővé teszi a kutatói identitás reflektált kimunkálását. Hiszen, a kutatóvá válás folyamata lényegében arról szól, hogy szakmai szempontok mentén, az akadémiai teljesítményt megítélő szakmai közösség számára, személyes szempontok mentén pedig a magunk számára egyaránt kutatókká váljunk.

A sikertörténetek, eredmények közös megünneplésén túl, annak is nagy szerepe lehet, hogy a sikertelenségek, kudarcok is megjelenhessenek. Ezeknek az elemzésével közelebb lehet kerülni a megoldási stratégiák tudatos építéséhez.

Önkéntes idő, a „szolgálat” felelőssége

Az FDM-be való belépésnek nincsenek szigorú keretei, elvárásai. A motivációs levél és szakmai tapasztalat megosztása a követelménye annak, hogy valaki csatlakozhasson a közös munkához. Azt követően hogy a rendszer azt tudja visszaadni, amit a fiatal kutató beletesz. A pro bono munka, a társak önzetlen támogatása egy olyan megerősítő mozzanat a kutatói pályán, ami nagyon fontos tapasztalatokkal látja el a doktoranduszokat. Alázatot tanulhat, aki jól figyel ebben a helyzetben és ez magas szakmai színvonal műveléséhez vezethet a szenior időszakban.

Kihívások biztosítása védett keretben

A védett közeg lehetővé teszi, hogy olyan kihívások elé állhassanak a kezdő kutatók, amelyek alapesetben nem részei a doktori képzésnek. Videótréningek, szokatlan műfajú előadások kipróbálása támogathatja a kutatóvá válás folyamatát, az előadói készségek fejlesztését.

A különböző műfajok közé sorolható a kutatási tervek és ezekhez kapcsolódóan, pályázatok létrehozása is, ami a kutatói pálya minden szintjén releváns. A szenior, gyakran bírálói tapasztalattal rendelkező kollégák és az innovatív ötletek találkozása biztosíthatja, hogy ezek a szövegek az “éles” terepen sikerrel járjanak.

A TDK-konferenciát megelőző és követő szervezési feladatok

Konferenciát megelőzően

Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Tudományos Diákköri Tanácsa 2020. november 25-én 15 órai kezdettel tartotta a 35. Országos Tudományos Diákköri Konferenciára kvalifikáló online, házi Konferenciáját.

Ahhoz, hogy a konferencia megvalósuljon, a kari Tehetséggondozási Tanács (TDT) az alábbi feladatokat látta el:

2. táblázat: A TDT feladatai

Tevékenység	Megjegyzés/link	Határidő
Felhívás az ELTE BGGYK honlapján	https://barczy.elte.hu/content/felhivas-az-oszi-kari-tdk-konferencian-valo-reszvetelre.t.1972	2020.szeptember 24.
Nevezési adatlapok beérkezése és adminisztrálása		2020.október 12.
Tudományos Bizottság (zsűri) felkérése - Ellátott feladat: részvétel tehetséggondozási folyamatban, TDK konferencián zsűriben való részvétel	Dr. habil Perlusz Andrea (elnök) Dr. Szekeres Ágota Dr. Katona Vanda	2020.október 22.
Dolgozatok beérkezése	Témavezetők:	2020.november 2.

Mentori folyamat: részvétel tehetséggondozási folyamatban, mentorálás	Nagyné dr. Schiffer Csilla Dr. Lénárt Zoltán Dr. Horváth Zsuzsanna Dr. Sándor Anikó Dr. Maléth Anett	
Bírálok felkérése, dolgozatok elküldése a bírálóknak	Bírálok: Bodorné dr. Németh Tünde Dr. Kunt Zsuzsanna Dr. Novák Géza Máté Dr. Regényi Enikő Dr. Virányi Anita Dr. Zászkaliczky Péter	2020.november 2.
Bírálatok beérkezése és kiküldése a hallgatóknak		2020.november 16.
Teams esemény létrehozása		2020.november 18.
Tájékoztató levél és Meghívó a konferenciáról Oktatóknak Hallgatóknak (Hallgatói Önkormányzat bevonásával)		2020.november 18.
Meghívó, programterv az ELTE BGGYK honlapján Kommunikációs feladat: részvétel a platform megvalósításában, részvétel annak kommunikációjában és az esemény disszeminációs tevékenységében	https://barczi.elte.hu/content/kari-tdk-konferencia.e.305 Kommunikációs felelősök: Losoncz Mária Szőke Dorottya Várnai Eszter	2020.november 18.
Forgatókönyv kiküldése Hallgatók Zsűri		2020.november 21.

A november 25-i kari, online formában (Microsoft Teams felületen) megvalósuló TDK Konferencia 15:00 és 17:00 között zajlott.

3. táblázat: A TDK-konferencia forgatókönyve

Idő	Tevékenység
15:00-15:10	Megnyitó Bemutatkozás, jelenlévők köszöntése Dékáni köszöntő Zsűri bemutatása Köszöntő szavak, gondolatok
15:10-15:20	Ügyrend ismertetése Sorrend Időkeretek
15:20-16:20	Dolgozatok bemutatása
16:20-16:40	Zsűri döntéshozása
16:40-16:50	Eredményhirdetés Lezárás
16:50-17:00	Tudományos Diákköri Tanács és a Hallgatók egyeztetése

A konferenciát követő szervezési feladatok

A 2020. november 25-i konferenciát követően a kari TDT-nek az alábbi feladatai vannak/voltak:

Tevékenység	Megjegyzés/link	Határidő
Hallgatók tájékoztatása a további (adminisztrációs) teendőkről Szóbeli tájékoztató Írásbeli tájékoztató		2020.november 25. 2020.november 26.
Tájékoztatók, adatszolgáltatási kötelezettségek ELTE Tehetséggondozási Tanács OTDK Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtartudományi Szekció megbeszélés OTDK Tanulás- és Tanításmódszertani - Tudástechnológiai Szekció		2020.november 26.
Házi TDK Konferencia jegyzőkönyv elkészítése		2020.november 25.
OTDT online rendszer kezelése Hallgatói regisztrációk követése Jegyzőkönyv aláírás a Tudományos Bizottság tagjai által Jegyzőkönyv feltöltése		2020.november 28.
Beszámoló az ELTE BGGYK honlapján	https://barczy.elte.hu/content/a-2020-as-online-tdk-konferencia.t.2030	2020.december 08.
OTDT online rendszer Pályamunkák, regisztrációk, nevezések ellenőrzése		2021.január 6.
Hallgatói kérdések megválaszolása a 35. OTDK-val kapcsolatban		folyamatos

A hazai és határon túli együttműködést támogató workshop részletes programja

A rendezvényt Dr. Papp Gabriella dékán nyitotta meg, köszöntőt mondott Dr. Aáry-Tamás Lajos, az Oktatási Jogok Biztosa. A különböző témák mentén felépült párhuzamos szekciók nyújtottak lehetőséget a közös gondolkodásra. A közös terekben a résztvevőknek lehetősége nyílt a tapasztalatok megosztására, valamint arra, hogy a kapcsolatépítés területeit, a kapcsolattartás lehetőségeit térképezték fel. A résztvevők a workshop után megállapodtak, hogy év múlva újra találkozhatnak. Remélhetőleg már egy kibővült csoporttal, és sok új közös eredményről számolnak majd be.

A program felépítése:

14:00-14:30 Dékáni megnyitó Dr. habil. Papp Gabriella (ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, dékán)

Köszöntő Dr. Aáry-Tamás Lajos, az Oktatási Jogok Biztosa

14:30-15:15 Párhuzamos interaktív szekciók

1 Evidencia alapú módszerek – Víg Julianna Beáta, PhD, Jakab Zoltán, PhD

2 Gondnokság vs. Támogatott döntéshozatal a UNCRPD tükrében – dr. Maléth Anett

3 Fogyatékossgal élő és tartósan beteg hallgatók felsőoktatáshoz való hozzáférése és felsőoktatásban történő részvétele – Fazekas Ágnes Sarolta, PhD, Nagyné Schiffer Csilla, PhD

4 Támogató technológiák – Vámos Tibor, PhD

5 Képzési szintek és tudományos életpálya – Berencsi Andrea, PhD

15:15-15:45 Közös tér: a tapasztalatok megosztásának lehetősége.

15:45-16:00 SZÜNET

16:00-16:45 Hálózatosodás, kezdő lépések.

16:45-17:00 Reflexiók, záró gondolatok

A hazai és határon túli együttműködést támogató workshop programra összesen 77 fő regisztrált.